

امام خمینی (ره)، بسیج، استراتژی دفاع همه جانبه^(۱)

مهردی خانی

حتی در شرایط بازسازی نیروهای مسلح باید بزرگترین توجه را به بازسازی نیروها، استعدادها، انتقال تجارب نظامی و دفاعی به کلیه آحاد ملت و مدافعان انقلاب باشد و از همه اندوخته‌ها و تجربه‌ها واستعدادها و طرحها استفاده نموده و در جذب هر چه بیشتر نیروهای مؤمن به انقلاب همت گماشت و در تجهیز کلیه آحاد این کشور و براساس اصول و فرمول خاص دفاع همه جانبه و تا رسیدن به تشکّل واقعی و حقیقی بسیج وارتش ۲۰ میلیونی کوشش نمود.

امام خمینی (ره)

مفهوم دفاع همه جانبه: استراتژی دفاع همه جانبه عبارتست از: آماده سازی و به کارگیری کلیه سرمایه‌های انسانی، امکانات مادی و معنوی، به منظور پیشگیری و مقابله با هر نوع تهدید و تهاجم دشمنان خارجی و داخلی.
اهداف دفاع همه جانبه عبارتند از:

۱ - دفاع همه جانبه برای احراق حقوق فقرا در جوامع بشری
۲ - حفظ استقلال همه جانبه، تمامیت ارضی کشور و دفاع از حقوق همه مسلمانان.

۳ - گسترش نفوذ اسلام و در صدد خشکانیدن ریشه‌های فاسد صهیونیسم، سرمایه‌داری و کمونیزم در جهان.

۴ - صدور انقلاب اسلامی و تشکیل امت واحده جهانی.

به طور کلی دفاع همه جانبه را به دو دسته بزرگ می‌توان تقسیم نمود:

۱ - دفاع از اسلام و احکام اسلامی و ارزش‌های ان

۱ - مجله علمی پژوهشی بسیج شماره سیزده و چهارده.

۲ - دفاع از انسان (مسلمانان - مستضعفان) اعم از جان، مال و نوامیس و ارزش‌های آن.

سطح استراتژی دفاع همه‌جانبه: استراتژی دفاع همه‌جانبه به چهار سطح تقسیم می‌شود:

الف - سطح ملی یا میهن:

استراتژی دفاع همه‌جانبه در سطح ملی، به منظور دفاع از کشور و ملت انجام می‌شود، همه کشورها و ملت‌ها از این سطح استراتژی برخوردار بوده و برای صیانت از سرزمین و جان و مال خود به دفاع بر می‌خیزند. ایران اسلامی با بسیج توده‌ای مردم و سیل خروشان امت حزب الله دفاع مردمی را سرلوحه استراتژی دفاعی خویش قرار داده است و بر همین اساس توانسته در مورد هجوم بیگانگان و توطئه‌های آن و هشت سال جنگ تحمیلی عراق و استکبار غرب را با سرافرازی و پیروزی به سرانجام برساند.

امام خمینی (ره) می‌فرماید: اکنون بر ملت شریف و مبارز ایران است که در مقابل تمام توطئه‌ها و شرارت‌ها بایستند و همان طور که با قیام و انقلاب خود دست قدرت‌های بزرگ و تفاله‌های آنان را از ایران قطع کردند، برای ادامه انقلاب اسلامی خود و برای اقامه عدل الهی از هیچ قدرتی و شرارتی هراس به خود راه ندهند و بدانند که نیروی ایمان پیروز است.

بنابراین ارکان اصلی استراتژی دفاع جمهوری اسلامی به عنوان مرکز جهان اسلام، سرمایه‌های نیروی انسانی و مقاومت مردمی و همچنین نیروی پرقدرت ایمان تشکیل می‌دهد.

ب - سطح بین‌المللی جهان اسلام:

این سطح از دفاع یک سطح فرامیهنه است، یعنی علاوه بر دولت، ملت و علماء مرکز وظیفه دارند، بلکه دولتها و ملت‌های کشور مسلمان نیز به دفاع همه‌جانبه برخاسته تا ارزش‌های اسلامی و سرزمین اسلامی حفاظت نمایند. از نظر جغرافیایی

جهان اسلام در یک یا دو منطقه مشخص تجمع دارند و عمدۀ عناصر و واحدهای آن در خاورمیانه یعنی آسیا و برخی کشورهای آفریقایی مجتمع است.

اصل یازدهم قانون اساسی در این خصوص دارد: به حکم آیه «ان هذه امتکم امه واحده و اناربکم فاعبدون» همه مسلمانان یک امت‌اند و دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است سیاست کلی خود را بر پایه ائتلاف و اتحاد ملل اسلامی قرار دهد و کوشش‌ها پی‌گیر به عمل آورد تا وحدت سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جهان اسلام را تحقق بخشد.

ج - سطح بین‌الملل مستضعف:

امام خمینی (ره) توجه خاصی به ملل مستضعف و محروم عالم داشته‌اند و در وصیت‌نامه سیاسی - الهی با بیانی زیبا می‌فرمایند: شما ای مستضعفان جهان و ای کشورهای اسلامی و مسلمانان جهان به پا خیزید و حق را با چنگ و دندان بگیرید و با دشمنان اسلام به دفاع پرخیزید.

دفاع از ملل تحت ستم و مردان و زنانی که زیر بار ظلم گرفتار شده‌اند به عنوان یک استراتژی فرامی‌بندی به عهده همه مسلمانان گذاشته شده است.

د) استراتژی دفع همه جانبی در سطح جهانی: دفاع همه جانبی در سطح جهانی به منظور پیشگیری و جلوگیری از تهاجم دشمن است و یا اینکه دفاع مفهوم تهاجم را به خود می‌گیرد، یعنی دفاع تهاجمی صورت می‌گیرد، امام خمینی (ره) در این زمینه می‌گوید: قرآن می‌فرماید: (و قاتلواهم حقی لا تكون فتنه) همه بشر را دعوت می‌کند به مقالله برای رفع فتنه - یعنی چنگ تارفع فتنه در عالم ..... یعنی باید کسانی که تبعیت از قرآن می‌کنند در نظر داشته باشند که باید تا آن جایی که قدرت دارند ادامه به نبردشان بدنهند تا این که فتنه از عالم برداشته شود.

نتیجه:

استراتژی دفاع همه جانبی، دارای مفهومی عمیق و گسترده است که در تعریف آن سرمایه‌های انسانی امکانات مادی و معنوی در برابر دشمنان داخلی و خارجی

اعم از مرحله تهدید و یا تجاوز، به کارگیری و سازماندهی خواهد شد و هجوم دشمن صرفاً حمله به سرزمین یک ملت نیست، بلکه حمله‌های فرهنگی، اقتصادی و سیاسی را نیز شامل می‌شود. باید دانست که محور همه استراتژی دفاع همه‌جانبه در سطوح چهارگانه اسلام و ارزش‌های اسلامی و انسانی است، بر همین اساس دفاع از جان، مال و نوامیس و حیثیت مسلمانان، مستضعفان و محروم‌مان وظیفه همه آحاد ملت، بسیج نیروهای انسانی، دولتها و علماء بلاد اسلامی منظور شده است. امام خمینی (ره) نقش بسیج نیروهای مردمی را نه تنها در دفاع سرزمین، بلکه در سطح جهان اسلامی و جهان مستضعف، بسیار مؤثر و کارا بر شمردند و دستور تشکیل بسیج جهانی اسلام و تشکّل هسته‌های مقاومت حزب الله در سراسر عالم را صادر فرمودند.

بسیج جهانی اسلام از طریق ایجاد پیوندی عمیق با بسیج جمهوری اسلامی ایران و همنوایی با ارتش ۲۰ میلیونی که دارای تفکر اسلام ناب محمدی صلی الله علیہ و آله و سلم است می‌تواند تحقق باید و از این راه در سراسر عالم هسته‌های مقاومت حزب الله سازماندهی شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتاب جامع علوم انسانی